

บันทึกการประชุม
คณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ
ครั้งที่ ๒๕
วันอังคาร ที่ ๑๐ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

กรรมการผู้มาประชุม คือ

๑. นายมีชัย ฤชุพันธุ์	ประธานกรรมการ
๒. นายสุพจน์ ไข่มุกด์	รองประธานกรรมการ คนที่หนึ่ง
๓. นายอภิชาต สุขัคคานนท์	รองประธานกรรมการ คนที่สอง
๔. นายอมร วาณิชวิวัฒน์	โฆษกกรรมการ
๕. นางกิริณา สุมาวงศ์	กรรมการ
๖. นางจุรี วิจิตรวาทการ	กรรมการ
๗. นายชาติชาย ณ เชียงใหม่	กรรมการ
๘. นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย	กรรมการ
๙. นายเอียรชัย ณ นคร	กรรมการ
๑๐. พลเอก นิวัติ ศรีเพ็ญ	กรรมการ
๑๑. นายประพันธ์ นัยโกวิท	กรรมการ
๑๒. นายภัทร คำพิทักษ์	กรรมการ
๑๓. นายภูมรัตน์ ทักษาดิพงษ์	กรรมการ
๑๔. พลตรี วีระ โรจนนาค	กรรมการ
๑๕. นายศุภชัย ยาวะประภาษ	กรรมการ
๑๖. นายอุดม รัฐอมฤต	กรรมการ
๑๗. นายอัษฎพร จารุจินดา	กรรมการ
๑๘. พลเอก อัฐพร เจริญพานิช	กรรมการ
๑๙. นายปกรณ์ นิลประพันธ์	เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง
๒๐. นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง	เลขานุการกรรมการ คนที่สอง

กรรมการผู้ไม่มาประชุม คือ

นายนคร ชิต สิงห์เสนี	(ลาการประชุม)
----------------------	---------------

ผู้เข้าร่วมประชุม คือ

ผู้ช่วยเลขานุการในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

สำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา

นายวราห์ เท่งพุ่ม

นักกฎหมายกฤษฎีกาชำนาญการ

สำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร

นายนาถะ ดวงวิชัย

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานประธานรัฐสภา

ที่ปรึกษาประจำคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ

๑. นางกาญจนารัตน์ ลีวิโรจน์

๒. ศาสตราจารย์สมคิด เลิศไพฑูรย์

ผู้ชำนาญการประจำตัวกรรมการ

๑. นางสุภัทรา เชื้ออรอด

๒. นางสาวปานทิพย์ พฤกษาลวิทย์

เริ่มประชุมเวลา ๑๓.๕๐ นาฬิกา

เมื่อกรรมการมาครบองค์ประชุมแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวเปิดประชุมและดำเนินการประชุมตามระเบียบวาระการประชุม สรุปสาระสำคัญได้ ดังนี้

ระเบียบวาระที่ ๑ เรื่องที่ประธานแจ้งต่อที่ประชุม

ไม่มี

ระเบียบวาระที่ ๒ รับรองบันทึกการประชุม

- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๖ วันอังคาร ที่ ๑๓ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๗ วันพุธ ที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๘ วันพฤหัสบดี ที่ ๑๕ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๙ วันศุกร์ ที่ ๑๖ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๐ วันจันทร์ ที่ ๑๙ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๑ วันอังคาร ที่ ๒๐ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๒ วันพุธ ที่ ๒๑ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๓ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๒ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๔ วันจันทร์ ที่ ๒๖ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๕ วันอังคาร ที่ ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๖ วันพุธ ที่ ๒๘ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๗ วันพฤหัสบดี ที่ ๒๙ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๘ วันศุกร์ ที่ ๓๐ ตุลาคม ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๑๙ วันจันทร์ ที่ ๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๐ วันอังคาร ที่ ๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๑ วันพุธ ที่ ๔ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๒ วันพฤหัสบดี ที่ ๕ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๓ วันศุกร์ ที่ ๖ พฤศจิกายน ๒๕๕๘
- บันทึกการประชุม ครั้งที่ ๒๔ วันจันทร์ ที่ ๙ พฤศจิกายน ๒๕๕๘

อยู่ระหว่างการตรวจทานของนายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ คนที่หนึ่ง

ระเบียบวาระที่ ๓ เรื่องพิจารณา

พิจารณาร่างรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช

ที่ประชุมพิจารณาร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญในส่วนที่ ๕ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ (ต่อจากการประชุมครั้งที่แล้ว) ซึ่งที่ประชุมได้ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญปรับปรุงร่างมาตรา ๒๕ ตามความเห็นของที่ประชุม

มาตรา ๒๕

“มาตรา ๒๕ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการจำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย บัญชี เศรษฐศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดิน หรือการอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต มีผลงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นที่ประจักษ์ และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการพระธรรมนูญหัวหน้าศาลทหารกลาง หรือรองอัยการสูงสุด

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่า

(๓) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจ

(๔) เคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพ โดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรองจากองค์กรวิชาชีพนั้น

ในการสรรหา ให้คณะกรรมการสรรหาคำนึงถึงความรับผิดชอบ ความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และพฤติกรรมทางจริยธรรมของผู้เข้ารับการสรรหาประกอบด้วย

ผู้ได้รับการสรรหาต้องไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

เมื่อได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

“ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ”

ประเด็นการพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความเห็น ดังนี้

- ในร่างมาตรา ๒๕ (๑) เสนอให้แก้ไขความว่า “รองอัยการสูงสุด” เป็น “อธิบดีอัยการ” เพื่อให้สอดคล้องกับร่างมาตรา ๒๕ (๒)

ประธานกรรมการเสนอให้ตัดความในวรรคสอง ความว่า “มีผลงานด้านการป้องกันและปราบปรามการทุจริตเป็นที่ประจักษ์” ออก เนื่องจากผู้ที่เคยเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้ว จะกลับมาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอีกไม่ได้ และเสนอให้กำหนดระยะเวลาการดำรงตำแหน่งใน (๑) (๒) และ (๓) รวมทั้งแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๒๕ (๔) เป็นดังนี้

“(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการพระธรรมนูญหัวหน้าศาลทหารกลาง หรืออธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่ามาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจไม่น้อยกว่าสี่ปี”

(๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพ โดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรองจากองค์กรวิชาชีพนั้น”

นอกจากนี้ ให้เพิ่มความเป็นอนุมาตรา (๕) ดังนี้ “(๕) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหารการเงิน การคลัง การบัญชี การบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของวิสาหกิจมหาชนจำกัดมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี” เพื่อเปิดโอกาสให้ภาคเอกชนเข้ามาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยเป็นไปตามแนวทางการพิจารณาของที่ประชุม

- มีกรรมการสอบถามว่า ความในร่างมาตรา ๒๕ (๔) ความว่า “และได้รับการรับรองจากองค์กรวิชาชีพนั้น” หมายความว่า องค์กรวิชาชีพนั้นเป็นผู้เสนอชื่อผู้เข้ารับการสรรหาใช่หรือไม่ หากเป็นเช่นนั้นอาจจะก่อให้เกิดความแตกแยกในองค์กรวิชาชีพได้

นายปกรณ์ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า ในร่างมาตรา ๒๕ (๔) มีวัตถุประสงค์ให้องค์กรวิชาชีพรับรองผู้เข้ารับการสรรหาว่า ได้ประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปี

ประธานกรรมการเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๒๕ (๔) เป็นดังนี้ “เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพ โดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น” นอกจากนี้ ให้เพิ่มความเป็นอนุมาตรา (๖) ดังนี้ “เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) รวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี” และแก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสาม เพื่อให้เป็นไปตามแนวทางการพิจารณาของที่ประชุม ความที่แก้ไขแล้ว เป็นดังนี้ “ในการสรรหา ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลที่มีความรับผิดชอบสูงและมีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม”

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ร่างมาตรา ๒๕ (๒) จะไม่ครอบคลุมถึงศาสตราจารย์ที่เป็นพนักงานมหาวิทยาลัยซึ่งไม่ใช่ข้าราชการ

ประธานกรรมการเสนอแก้ไขเพิ่มเติมความในร่างมาตรา ๒๕ (๒) เป็นดังนี้ “รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าหรือดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี” และเสนอให้เพิ่มความเป็นวรรคใหม่ ดังนี้ “การนับระยะเวลาตามวรรคหนึ่งให้นับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อหรือวันสมัครแล้วแต่กรณี”

ในการนี้ ประธานกรรมการเสนอร่างมาตรา ๒๕ ที่ได้มีการปรับปรุงตามความเห็นของที่ประชุม ดังนี้
 “มาตรา ๒๕ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประกอบด้วยกรรมการจำนวนเก้าคนซึ่งพระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้งตามคำแนะนำของวุฒิสภาจากผู้ซึ่งได้รับการสรรหาโดยคณะกรรมการสรรหา

ผู้ได้รับการสรรหาต้องเป็นผู้มีความซื่อสัตย์สุจริตเป็นที่ประจักษ์ มีความเชี่ยวชาญด้านกฎหมาย บัญชี เศรษฐศาสตร์ การบริหารราชการแผ่นดิน หรือการอื่นใดอันเป็นประโยชน์ต่อการป้องกันและปราบปรามการทุจริต และต้องมีคุณสมบัติอย่างหนึ่งอย่างใด ดังต่อไปนี้ด้วย

(๑) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าผู้พิพากษาหัวหน้าคณะในศาลอุทธรณ์ อธิบดีศาลปกครองชั้นต้น ตุลาการพระธรรมนูญหัวหน้าศาลทหารกลาง หรืออธิบดีอัยการมาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๒) รับราชการหรือเคยรับราชการในตำแหน่งไม่ต่ำกว่าอธิบดีหรือเทียบเท่าหรือดำรงตำแหน่งหรือเคยดำรงตำแหน่งศาสตราจารย์มาแล้วไม่น้อยกว่าห้าปี

(๓) เป็นหรือเคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจหรือหน่วยงานอื่นของรัฐที่ไม่เป็นส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจไม่น้อยกว่าสี่ปี

(๔) เป็นหรือเคยเป็นผู้ประกอบวิชาชีพที่มีกฎหมายรับรองการประกอบวิชาชีพ โดยประกอบวิชาชีพอย่างสม่ำเสมอและต่อเนื่องมาเป็นเวลาไม่น้อยกว่ายี่สิบปีนับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อ และได้รับการรับรองการประกอบวิชาชีพจากองค์กรวิชาชีพนั้น

(๕) เป็นผู้มีความรู้ความชำนาญและประสบการณ์ทางด้านการบริหารการเงิน การคลัง การบัญชี การบริหารกิจการวิสาหกิจในระดับไม่ต่ำกว่าผู้บริหารระดับสูงของบริษัทมหาชนจำกัดมาแล้วไม่น้อยกว่าสิบปี

(๖) เคยเป็นผู้ดำรงตำแหน่งตาม (๑) (๒) (๓) หรือ (๕) รวมกันเป็นเวลาไม่น้อยกว่าสิบปี
การนับระยะเวลาตามวรรคหนึ่งให้นับถึงวันที่ได้รับการเสนอชื่อหรือวันสมัครแล้วแต่กรณี
ในการสรรหา ให้คณะกรรมการสรรหาปรึกษาหารือเพื่อคัดสรรให้ได้บุคคลที่มีความรับผิดชอบสูง และมีความกล้าหาญในการปฏิบัติหน้าที่ และมีพฤติกรรมทางจริยธรรมเป็นตัวอย่างที่ดีของสังคม

ผู้ได้รับการสรรหาต้องไม่เป็นหรือเคยเป็นตุลาการศาลรัฐธรรมนูญหรือผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระ

เมื่อได้รับความเห็นชอบจากวุฒิสภาแล้ว ให้ผู้ได้รับความเห็นชอบเลือกกันเองให้คนหนึ่งเป็นประธานกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแล้วแจ้งผลให้ประธานวุฒิสภาทราบ

ให้ประธานวุฒิสภาลงนามรับสนองพระบรมราชโองการแต่งตั้งประธานกรรมการและกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ”

ทั้งนี้ ให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการเรียบเรียงและตรวจสอบถ้อยคำแล้วนำมาเสนอต่อที่ประชุมพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติให้การพิจารณาร่างมาตรา ๒๕

มาตรา ๒๖

“มาตรา ๒๖ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งเจ็ดปี นับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในระหว่างที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้โดยให้ประกอบด้วยกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเท่าที่เหลืออยู่”

ประเด็นการพิจารณา

นายอัมพร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในมาตรานี้กำหนดให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๗ ปีเพื่อให้มีวาระการดำรงตำแหน่งเท่ากับกรรมการในองค์กรอิสระอื่น ๆ และอาจทำให้การพิจารณาคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นไปโดยเร็ว เพราะกำหนดให้มีวาระการดำรงตำแหน่งที่น้อยกว่าเดิม

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติควรมีวาระการดำรงตำแหน่งน้อยกว่าเก้าปี เพราะวาระการดำรงตำแหน่งที่มากเกินไปอาจทำให้เกิดการสร้างเครือข่ายได้ ส่วนวาระการดำรงตำแหน่งของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติควรจะเป็นระยะเวลาเท่าใดนั้น ที่ประชุมควรร่วมกันพิจารณาตามความเหมาะสม

ประธานกรรมการกล่าวว่า การกำหนดให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งที่น้อยกว่าเดิม ไม่ได้เป็นหลักประกันว่าการพิจารณาคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะเป็นไปด้วยความรวดเร็ว หากที่ประชุมต้องการให้การพิจารณาสำนวนคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นไปด้วยความรวดเร็ว ก็จะต้องกำหนดระยะเวลาในการพิจารณาคดี ทั้งนี้ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติควรมีวาระการดำรงตำแหน่ง ๙ ปี เท่ากับที่เคยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญฉบับที่ผ่านมาเพื่อไม่ให้เกิดข้อขัดแย้ง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากต้องการให้บุคคลที่มีความรู้ ความสามารถ และความเชี่ยวชาญเข้ามาเป็นกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ควรกำหนดให้มีวาระการดำรงตำแหน่งที่นานพอสมควร เพื่อเป็นแรงจูงใจในการเข้ามาดำรงตำแหน่ง

- กรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระ จะกำหนดให้ทำการสรรหาก่อนหรือหลังครบวาระ และในระหว่างทำการสรรหาบุคคลเพื่อดำรงตำแหน่ง กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติแทนตำแหน่งที่ว่าง ควรกำหนดให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่ากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติคนใหม่จะเข้ารับตำแหน่งหรือไม่

นายปรกรณ์ นิลประพันธ์ เลขานุการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า การสรรหากรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาตินั้น ได้กำหนดไว้ในมาตรา ๔ ของส่วนที่ ๑ บททั่วไป ซึ่งในส่วนของรายละเอียดของหลักเกณฑ์และวิธีการจะมีการนำไปกำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ส่วนในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นวาระเมื่อมีอายุครบเจ็ดสิบปี ความในวรรคสองของ

- เพื่อให้ความในวรรคสองมีความกระชับและเหมาะสมมากขึ้น จึงเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นต้นี้ “ในระหว่างที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระและยังไม่มีกรรมการแต่งตั้งกรรมการแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้”

ในกรณีที่มีการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งตามวาระเกินสี่คน
ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทน”

- มีการแสดงความเห็นว่า กรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทั้งคณะไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้เพราะถูกกล่าวหาและมีการยื่นคำร้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นร่างรัฐธรรมนูญนี้ควรกำหนดให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติทำหน้าที่เป็นการชั่วคราวหรือไม่ เพื่อให้การพิจารณาสำนวนคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการต่อไปได้ในระหว่างนั้น เช่นเดียวกับที่เคยกำหนดไว้ในมาตรา ๒๔๙ วรรคสี่ ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง ชี้แจงว่า กรณีดังกล่าวกำหนดไว้แล้วในบททั่วไป มาตรา ๙ วรรคสี่ ซึ่งกำหนดว่า “ในกรณีที่ผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระซึ่งถูกกล่าวหาต้องหยุดการปฏิบัติหน้าที่ตามวรรคสาม และองค์กรอิสระนั้นมีผู้ดำรงตำแหน่งเหลืออยู่น้อยกว่ากึ่งหนึ่งของจำนวนผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระนั้นทั้งหมด ให้ประธานศาลฎีกาและประธานศาลปกครองสูงสุดร่วมกันแต่งตั้งบุคคลซึ่งมีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับผู้ถูกกล่าวหาทำหน้าที่เป็นผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กรอิสระนั้นเป็นการชั่วคราว โดยให้ผู้ซึ่งได้รับแต่งตั้งอยู่ในตำแหน่งได้จนกว่าผู้ถูกกล่าวหาจะปฏิบัติหน้าที่ได้ หรือจนกว่าจะมีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าผู้นั้นกระทำความผิด”

นายธนาวัฒน์ สังข์ทอง เลขาธิการกรรมการ คนที่สอง กล่าวว่า กรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งเพราะครบวาระ ไม่ว่าจะพ้นจากตำแหน่งจำนวนเท่าใดก็ตาม ควรกำหนดให้อยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทน

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งไม่ว่าด้วยเหตุใดก่อนครบวาระ ควรให้กรรมการที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้จนกว่าจะเหลือกรรมการไม่ถึง ๕ คน กรณีที่มีกรรมการเหลือไม่ถึง ๕ คน ก็ให้รีบดำเนินการสรรหาโดยเร็ว ส่วนกรณีที่พ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งนั้นปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทนก็ได้ และเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสองและวรรคสาม ดังนี้

“ในระหว่างที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นแทนและประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาหนึ่งคนแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการขึ้นแทนและประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาหนึ่งคนเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้โดยให้ประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนและประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาหนึ่งคนเท่าที่เหลืออยู่จนแต่จะมีการเหลืออยู่ไม่ถึงห้าคน

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทน”

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติแก้ไขเพิ่มเติมร่างมาตรา ๒๖ เป็นดังนี้

“มาตรา ๒๖ กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีวาระการดำรงตำแหน่งสี่ปีนับแต่วันที่พระมหากษัตริย์ทรงแต่งตั้ง และให้ดำรงตำแหน่งได้เพียงวาระเดียว

ในระหว่างที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งก่อนวาระ และยังไม่มีการแต่งตั้งกรรมการขึ้นแทนและประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาหนึ่งคนแทนตำแหน่งที่ว่าง ให้กรรมการขึ้นแทนและประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาหนึ่งคนเท่าที่เหลืออยู่ปฏิบัติหน้าที่ต่อไปได้โดยให้ประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาขึ้นแทนและประกอบด้วยสมาชิกวุฒิสภาหนึ่งคนเท่าที่เหลืออยู่จนแต่จะมีการเหลืออยู่ไม่ถึงห้าคน

ในกรณีที่กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพ้นจากตำแหน่งตามวาระ ให้กรรมการที่พ้นจากตำแหน่งปฏิบัติหน้าที่ต่อไปจนกว่าจะมีการแต่งตั้งกรรมการใหม่แทน”

มาตรา ๒๗

“มาตรา ๒๗ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีหน้าที่และอำนาจดังต่อไปนี้

(๑) ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวนพร้อมทั้งทำความเห็นเกี่ยวกับการกระทำของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งอื่นในกรณีที่มีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ ทุจริตต่อหน้าที่ กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ กระทำผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม หรือจงใจใช้อำนาจหน้าที่ขัดต่อบทบัญญัติแห่งรัฐธรรมนูญหรือกฎหมาย เสนอต่อศาลรัฐธรรมนูญเพื่อถอดถอนออกจากตำแหน่ง หรือเสนอเรื่องต่ออัยการสูงสุดเพื่อดำเนินคดีอาญาต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๒) ใต้สวนและวินิจฉัยว่าเจ้าหน้าที่ของรัฐร้ายผิดปกติ กระทำความผิดฐานทุจริตต่อหน้าที่ หรือกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ราชการ หรือความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ในการยุติธรรม รวมทั้งการกระทำความผิดอื่น ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๓) ตรวจสอบทรัพย์สินและหนี้สินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ทั้งนี้ ตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

(๔) กำหนดมาตรการป้องกันและปราบปรามการทุจริตและประพฤติมิชอบ

ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) หรือ (๓) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอาจมอบหมายให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติคนหนึ่งคนใดมีอำนาจใต้สวนและวินิจฉัยหรือให้ความเห็นในเรื่องใด หรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ดำเนินการแทนก็ได้

ในการพิจารณาใต้สวนและวินิจฉัยหรือให้ความเห็นตามมาตรา นี้ ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณาดำเนินการกับการกระทำของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองหรือการกระทำของเจ้าหน้าที่ของรัฐระดับสูงที่มีผลกระทบต่อความเสียหายของประเทศเป็นลำดับแรก”

ประเด็นการพิจารณา

ประธานกรรมการเสนอให้แก้ไขเพิ่มเติมความในวรรคสอง เป็นดังนี้ “ในการปฏิบัติหน้าที่ตาม (๑) (๒) หรือ (๓) คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอาจมอบหมายให้กรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติคนหนึ่งคนใดมีอำนาจใต้สวนและวินิจฉัยหรือให้ความเห็นในเรื่องใด หรือมอบหมายให้หน่วยงานอื่นของรัฐเป็นผู้ดำเนินการแทนตามหลักเกณฑ์ วิธีการ และเงื่อนไขที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนดก็ได้”

นายอัคร จารุจินดา กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการยกร่างบทบัญญัติรัฐธรรมนูญ กล่าวว่า ความในวรรคหนึ่ง (๑) และ (๓) กำหนดอำนาจหน้าที่ของกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไว้ ๓ เรื่อง คือ การถอดถอน การดำเนินคดีอาญา และการตรวจสอบทรัพย์สิน เฉพาะในส่วนของหลักการ โดยในส่วนข้อยกเว้นของหลักเกณฑ์ วิธีการ การดำเนินการ และการพิจารณา นั้น จะนำไปกำหนดรายละเอียดในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งแตกต่างกับที่เคยกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ที่มีการกำหนดรายละเอียดของหลักเกณฑ์ วิธีการ การดำเนินการ และการพิจารณาไว้ในส่วนที่ว่าด้วยการถอดถอนจากตำแหน่ง ส่วนที่ว่าด้วยการดำเนินคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และส่วนที่ว่าด้วยการตรวจสอบทรัพย์สิน

ประธานกรรมการกล่าวว่า บางเรื่องอาจต้องกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญเพื่อสร้างฐานในการใช้อำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เช่น กลไกในการเข้าสู่กระบวนการของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ส่วนกรณีที่มีแนวคิดว่าจะกำหนดให้อุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้นั้น อาจกำหนดให้สามารถอุทธรณ์ต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้เฉพาะแต่ข้อกฎหมายเท่านั้น

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ความในมาตรา ๒๗๘ วรรคสาม ของรัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ กำหนดให้อุทธรณ์ในปัญหาข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้หากมีพยานหลักฐานใหม่ที่อาจทำให้ข้อเท็จจริงเปลี่ยนแปลงไปในสาระสำคัญ

ประธานกรรมการกล่าวว่า คดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองมีการพิจารณาเริ่มต้นใน ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองแล้ว จึงไม่ควรกำหนดให้อุทธรณ์ในปัญหา ข้อเท็จจริงต่อที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาได้อีก

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติที่เกี่ยวกับการกระทำทุจริตของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองและผู้ดำรงตำแหน่งอื่นนั้น อาจกำหนด ไว้เฉพาะกรณีทุจริตเท่านั้น ส่วนรายละเอียดว่าการทุจริตนั้นมีเรื่องใดบ้างควรนำไปกำหนดไว้ในกฎหมาย ประกอบรัฐธรรมนูญ และความในมาตรานี้ควรกำหนดเรื่องอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในการดำเนินการเกี่ยวกับการกระทำที่เป็นการขัดกันแห่งผลประโยชน์ด้วย หรือไม่

- เรื่องสำคัญที่ควรกำหนดไว้ในรัฐธรรมนูญเกี่ยวกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติ คือ หลักประกันความเป็นอิสระ การเพิ่มประสิทธิภาพในการดำเนินการ และการดำเนินการ ที่เชื่อมโยงกับองค์กรอิสระอื่น ๆ

- การกระทำความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ตามประมวลกฎหมายอาญานั้น มีหลายการกระทำที่เป็น ความผิด ในบางกรณีไม่ได้เป็นเรื่องทุจริตแต่เป็นเพียงการกระทำความผิดต่อหน้าที่เท่านั้น เมื่อความในมาตรานี้ กำหนดให้รวมความผิดต่อตำแหน่งหน้าที่ไว้ทั้งหมด จะทำให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติต้องดำเนินการในทุกกรณี จึงควรกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติดำเนินการได้แต่เฉพาะกรณีที่เป็นการทุจริต หรือเรื่องที่คาบเกี่ยวกับการทุจริตเท่านั้น

- ควรกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจหน้าที่เฉพาะ กรณีที่เป็นการทุจริตเท่านั้น ส่วนเรื่องการกระทำที่ผิดระเบียบ หรือผิดวินัยนั้น ควรมอบหมายให้หน่วยงาน ต้นสังกัดของผู้กระทำความผิดเป็นผู้ดำเนินการ นอกจากนี้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติควรต้องเชื่อมโยงการทำงานกับต่างประเทศให้มากขึ้น และควรยกเลิกการจัดอบรมซึ่งเป็นการสร้าง เครือข่ายด้วย รวมทั้งควรพัฒนาบุคลากรของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต แห่งชาติให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

ประธานกรรมการกล่าวว่า ความในวรรคหนึ่ง (๑) ในส่วนที่เกี่ยวกับอำนาจหน้าที่ที่เกี่ยวกับการ ทุจริตนั้น อาจกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจดำเนินการกับ การกระทำการทุจริตต่อหน้าที่ หรือความผิดอื่นทำนองเดียวกันตามที่กฎหมายกำหนด ส่วนเรื่องการไต่สวน และพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติควรกำหนดไว้คนละมาตรา กับ กลไกในการดำเนินการฟ้องคดี ในกรณีที่เป็นการกระทำผิดวินัยซึ่งไม่เป็นความผิดอาญาให้คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเรื่องไปให้หน่วยงานต้นสังกัดของผู้กระทำความผิดนั้น ดำเนินการตรวจสอบตามหลักเกณฑ์ เงื่อนไข วิธีการและระยะเวลาที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติกำหนด เมื่อสอบสวนแล้วเสร็จก็ให้รายงานให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการ ทุจริตแห่งชาติทราบ ทั้งนี้ คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจสอบสวน เพิ่มเติม ทักท้วง หรือกลับผลการพิจารณาลงโทษนั้นได้หากเห็นว่าเป็นการช่วยเหลือกัน ในส่วนของคดี ทุจริตเล็ก ๆ น้อย ๆ ก็ควรมอบให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐเป็นผู้ ดำเนินการเพื่อเป็นการลดปริมาณคดีโดยความในวรรคหนึ่ง (๑) ต้องกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติดำเนินการก่อนคดีอื่น ๆ และต้องดำเนินการไต่สวนและสรุปสำนวนให้แล้ว เสร็จภายในหนึ่งปี ทั้งนี้ อาจขยายระยะเวลาได้ครั้งละ ๓ เดือน ไม่เกิน ๔ ครั้ง และต้องแจ้งให้ประชาชน

รับทราบด้วย นอกจากนี้ ที่ประชุมควรพิจารณากรณีที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับอัยการสูงสุดมีความเห็นขัดแย้งกันในการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองว่าจะมีวิธีการแก้ไขอย่างไร

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การอุทธรณ์คำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองอาจกำหนดให้อุทธรณ์ได้ทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมาย

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากกำหนดให้อุทธรณ์ได้ทั้งข้อเท็จจริงและข้อกฎหมายเท่ากับเป็นการเริ่มต้นทำการพิจารณาคดีนั้นใหม่ และหากให้ที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกาเป็นผู้พิจารณาอุทธรณ์อาจมีปัญหาในการพิจารณาข้อเท็จจริงเนื่องจากผู้พิพากษาในที่ประชุมใหญ่ศาลฎีกามีจำนวนมาก แม้รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ จะกำหนดให้อุทธรณ์ในข้อเท็จจริงได้แต่ในทางปฏิบัติไม่เคยมีการอุทธรณ์ได้เลย เนื่องจากข้อเท็จจริงต่าง ๆ นั้นศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองได้พิจารณามาแล้วทั้งสิ้น จึงขอให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการไปพิจารณายกร่างมาตรานี้ใหม่

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในกระบวนการพิจารณาของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติควรกำหนดให้มีการไต่สวนสาธารณะโดยเปิดเผยในคดีที่มีความสำคัญ เพื่อให้ประชาชนเกิดการเรียนรู้ และตระหนักในเรื่องการทุจริตคอร์รัปชัน

ประธานกรรมการกล่าวว่า การไต่สวนสาธารณะโดยเปิดเผยอาจนำไปกำหนดไว้ในส่วนของวิธีการพิจารณาในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ

- ในกรณีที่เกิดข้อโต้แย้งระหว่างคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับอัยการสูงสุดในการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น อาจกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสามารถฟ้องคดีเองได้ แต่ต้องกำหนดเวลาในการฟ้องคดีให้ชัดเจน

- กรณีที่เกิดข้อโต้แย้งระหว่างคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับอัยการสูงสุดในการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง อาจกำหนดให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองทำการไต่สวนมูลฟ้องคดีนั้น เพื่อเป็นการชี้ขาดความเห็นแย้งดังกล่าว

ประธานกรรมการกล่าวว่า อาจกำหนดให้อัยการสูงสุดยื่นฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกรณีที่ความเห็นของอัยการสูงสุดกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติขัดแย้งกัน เพื่อให้ศาลศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองไต่สวนมูลฟ้องชี้ขาด กรณีที่ศาลไต่สวนมูลฟ้องแล้วเห็นว่าคดีดังกล่าวมีมูลก็ให้อัยการสูงสุดดำเนินคดีต่อไปตามพยานหลักฐานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หากคดีดังกล่าวไม่มีมูลก็ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติยุติการดำเนินการ การกำหนดให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้ชี้ขาดความเห็นแย้งระหว่างคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับอัยการสูงสุดโดยการไต่สวนมูลฟ้องนั้นน่าจะมีความเหมาะสม เนื่องจากในชั้นการพิจารณาไต่สวนมูลฟ้องนั้นจะไม่กระทบกระเทือนต่อสิทธิและเสรีภาพของผู้ถูกกล่าวหาเกินไป

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดไว้เช่นนี้จะทำให้การดำเนินการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติล่าช้าหรือไม่ เพราะจะต้องมีการหาพยานหลักฐานให้มากพอที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะชี้ขาดว่าคดีมีมูล

ประธานกรรมการกล่าวว่า เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติส่งเรื่องพร้อมความเห็นไปยังอัยการสูงสุดเพื่อฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ก็แสดงว่ามีพยานหลักฐานพร้อมแล้ว หากอัยการสูงสุดให้สอบพยานหลักฐานเพิ่มเติมก็จะมี การสอบพยานเพิ่มเติมแล้วส่งให้อัยการสูงสุดพิจารณา

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เห็นแย้งกับอัยการสูงสุดในการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้น อาจเป็นการทำให้ เห็นว่าในการดำเนินคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองนั้นมีการตรวจสอบ และมีความรอบคอบ ในการดำเนินการ

- อัยการและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะต้องปรับปรุงกระบวนการ ทำงานและทั้งสององค์กรควรทำงานร่วมกัน แต่อาจมีกรณีที่สององค์กรมีความเห็นขัดแย้งกันในการ พิจารณาสำนวน ซึ่งเป็นเรื่องของมุมมองเกี่ยวกับพยานหลักฐานว่าเพียงพอในการที่จะฟ้องคดีหรือไม่ ฉะนั้น การปรับปรุงกระบวนการทำงานจะเป็นคนละเรื่องกับการพิจารณาสำนวนของอัยการ คณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติถูกกำหนดให้เป็นผู้ทำหน้าที่ไต่สวนข้อเท็จจริงและสรุปสำนวน โดยอาจเปรียบได้กับการทำหน้าที่ของพนักงานสอบสวน และการส่งสำนวนไปยังพนักงานอัยการถือว่าเป็น ขั้นตอนกระบวนการยุติธรรมทางอาญาตามปกติ ซึ่งอัยการมีสิทธิในการตรวจสอบสำนวนก่อนสั่งฟ้องหรือ สั่งไม่ฟ้องคดี แต่หากเป็นคดีที่ความเห็นของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติและ อัยการไม่ตรงกัน กล่าวคือ เมื่อพิจารณาสำนวนแล้วอัยการสั่งไม่ฟ้องคดี แต่คณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติยืนยันตามสำนวนการไต่สวน จะต้องส่งสำนวนคดีให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญา ของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นผู้ชี้ว่าคดีดังกล่าวมีมูลหรือไม่ และห้ามมิให้อัยการหรือคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอุทธรณ์คำสั่งของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทาง การเมือง น่าจะเป็นการสร้างกระบวนการพิจารณาที่เป็นการถ่วงดุลอำนาจของอัยการและคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

- ควรกำหนดอายุความในการดำเนินคดีที่อยู่ในอำนาจของคณะกรรมการป้องกันและปราบปราม การทุจริตแห่งชาติว่าควรมีระยะเวลาเท่าใด โดยอาจกำหนดว่า หากคดีมาถึงคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติอายุความเหลือน้อยกว่า ๒ ปี ให้ขยายอีก ๒ ปี หากคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไต่สวนคดีไปแล้วเสร็จภายในอายุความที่เหลือคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะต้องรับผิดชอบ และหากคดีดังกล่าวมาถึงอัยการอายุความเหลือ ๑ ปี ให้สามารถขยายอายุความในชั้นการพิจารณาของอัยการได้อีก ๑ ปี โดยที่ประชุมเสนอให้เพิ่มความ ตอนท้ายของร่างมาตรา ๒๗ ดังนี้ “...และต้องดำเนินการให้แล้วเสร็จภายในหนึ่งปี นับแต่วันที่ได้รับเรื่อง ใน กรณีที่ไม่อาจดำเนินการภายในกำหนดเวลาดังกล่าวให้ขยายเวลาได้คราวละไม่เกินสี่เดือนแต่เมื่อรวมแล้ว ทั้งหมดต้องไม่เกินสองปี”

- ในกรณีที่มีกฎหมายบัญญัติให้การพิจารณาคดีของศาลฎีกาต้องถือเอาสำนวนของคณะกรรมการ ป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณานั้น เป็นปัญหาในทางปฏิบัติ ดังนั้น ควร มีการแก้ไขปัญหามิฉะนั้นกรณีดังกล่าวโดยให้สามารถตรวจสอบสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและ ปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้

ต่อประเด็นดังกล่าว ที่ประชุมเห็นว่า เหตุที่มีการบัญญัติให้ถือเอาสำนวนของคณะกรรมการป้องกัน และปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณาคดีนั้น เนื่องจากในอดีตที่ผ่านมาการพิจารณาคดี ในกระบวนการยุติธรรมโดยปกติจะใช้ระบบกล่าวหา โดยใช้คำฟ้องและคำคู่ความเป็นหลักในการพิจารณา คดีระหว่างโจทก์และจำเลย แต่สำหรับคดีทุจริตคอร์รัปชันของนักการเมืองได้กำหนดให้ถือเอาสำนวนของ

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณาของศาล โดยศาลจะมีประเด็นการพิจารณาว่าในชั้นการไต่สวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหรือการพิจารณาสำคดีของอัยการนั้น มีพยานหลักฐานมากน้อยเพียงใด ดังนั้น หากบัญญัติกฎหมายให้ถือเอาสำนวนคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณา อาจจะมีปัญหาอยู่บ้างในการตีความว่าศาลต้องพิจารณาคดีไปตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติชี้มูลความผิดเสมอไปหรือไม่ ซึ่งการพิจารณาในระบบไต่สวนของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะแตกต่างระบบกล่าวหาในกระบวนการยุติธรรมในทางอาญาโดยปกติ การพิจารณาของศาลไม่ต้องไปเริ่มกระบวนการไต่สวนมูลฟ้อง แต่ศาลจะพิจารณาในแง่ของการตรวจสอบการใช้อำนาจรัฐว่าตามสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีพยานหลักฐานเพียงพอหรือไม่ หากพยานหลักฐานยังไม่เพียงพอศาลก็สามารถเรียกพยานหลักฐานเพิ่มเติมได้ ซึ่งจะส่งผลให้ศาลพิจารณาคดีได้สะดวกและรวดเร็ว ดังนั้น ข้อความดังกล่าวยังมีความจำเป็นที่ต้องถือสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นหลักในการพิจารณา แต่มีให้หมายความว่าศาลจะไม่สามารถแสวงหาพยานหลักฐานเพิ่มเติม หรือมีความเห็นต่างไปจากสำนวนที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติชี้มูลความผิด

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า หากมีการกำหนดกระบวนการในการฟ้องคดีของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติโดยกำหนดให้อัยการเป็นผู้พิจารณาสำนวนอีกชั้นหนึ่ง ซึ่งหากเป็นกรณีที่อัยการและคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีความเห็นขัดแย้งกันจะเป็นต้นเหตุให้นำคดีดังกล่าวขึ้นสู่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเพื่อไต่สวนมูลฟ้องมากยิ่งขึ้น

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า การพิจารณาคดีทุจริตคอร์รัปชันจะใช้ระบบไต่สวนในการพิจารณาคดีซึ่งผู้ที่มีความชำนาญในการพิจารณาคดีระบบไต่สวนมีน้อยมาก ในประเทศไทยมีเพียงศาลรัฐธรรมนูญและศาลปกครองที่ใช้ระบบไต่สวนในการพิจารณาคดี ดังนั้น ตุลาการที่พิจารณาคดีในระบบไต่สวนจะต้องได้รับการส่งเสริมให้มีความรู้ความชำนาญในระบบไต่สวนมากขึ้น

- การดำเนินคดีทุจริตคอร์รัปชันที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้ไต่สวนแล้วสรุปสำนวนการชี้มูลความผิด เมื่อพิจารณาเทียบเคียงกับการฟ้องคดีอาญาทั่วไปในกรณีที่พนักงานอัยการเป็นโจทก์ ศาลจะไม่มีไต่สวนมูลฟ้อง ดังนั้น หากพิจารณามาตรฐานในการพิจารณาคดีอาญาเปรียบเทียบกับคดีทุจริตคอร์รัปชันแล้ว ในชั้นการพิจารณาคดีของศาล คดีอาญาผู้มีหน้าที่นำสืบคือพนักงานอัยการ แต่คดีทุจริตคอร์รัปชันคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้ไต่สวนว่าคดีมีมูลความผิดมาแล้วชั้นหนึ่ง ซึ่งหากจะต้องทำงานร่วมกับพนักงานอัยการ พนักงานอัยการก็ไม่จำเป็นที่จะต้องไปรื้อสำนวนหรือสั่งไม่ฟ้องคดี เพราะท้ายที่สุดหากพนักงานอัยการสั่งไม่ฟ้อง ศาลก็จะเป็นคนชี้ขาดอีกครั้งหนึ่งว่าคดีมีมูลหรือไม่ ซึ่งในการนำสืบพยานหลักฐานในชั้นพิจารณาของศาลก็จะเปิดโอกาสให้นำพยานหลักฐานมาสืบทั้งสองฝ่าย ดังนั้น เมื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติไต่สวนและสรุปสำนวนส่งไปยังพนักงานอัยการแล้ว พนักงานอัยการมีหน้าที่เพียงส่งสำนวนฟ้องต่อศาลเท่านั้น สำหรับในกรณีที่ปรากฏในทางพิจารณาของอัยการว่าสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติยังขาดพยานหลักฐานอยู่เพียงใดนั้น อัยการก็สามารถยื่นพยานหลักฐานเพิ่มเติมในชั้นการพิจารณาของศาลได้

ต่อประเด็นดังกล่าว ที่ประชุมเห็นว่า การต่อสู้คดีในระบบกล่าวหา ศาลจะใช้กระบวนการพิจารณาที่แตกต่างไปจากระบบไต่สวน โดยคดีทุจริตคอร์รัปชันศาลจะต้องใช้ระบบไต่สวนในการพิจารณาคดี ซึ่งได้ผ่านขั้นตอนการแสวงหาข้อเท็จจริงของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาแล้วขั้นหนึ่ง เมื่อพนักงานอัยการฟ้องต่อศาล ศาลมีหน้าที่เพียงตรวจสอบพยานหลักฐานว่ามีมูลตามที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติชี้มูลความผิดหรือไม่ ซึ่งไม่ใช่กรณีที่ศาลจะรับฟังข้อเท็จจริงจากพยานที่น่าสืบในศาลแล้วซึ่งน้ำหนักกว่ามีความผิดฐานทุจริตคอร์รัปชันแต่เพียงอย่างเดียว

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า ในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นไม่ตรงกับความเห็นของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในขั้นตอนการพิจารณาไต่สวนมูลฟ้อง จึงเห็นควรให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้ฟ้องคดีต่อศาลเพื่อไต่สวนมูลฟ้องเอง เนื่องจากพนักงานอัยการได้มีคำสั่งไม่ฟ้องคดีดังกล่าวแล้ว จึงไม่ควรให้อัยการยื่นขอไต่สวนมูลฟ้องอีก

ต่อประเด็นการตั้งข้อสังเกตดังกล่าว หากกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้ยื่นไต่สวนมูลฟ้องเอง ก็จะเป็นกรณีที่บังคับให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องจำหนายในการฟ้องคดี ดังนั้น การฟ้องคดีในกรณีที่พนักงานอัยการมีความเห็นไม่ตรงกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ควรให้พนักงานอัยการเป็นผู้ยื่นไต่สวนมูลฟ้องน่าจะมีความเหมาะสมเพราะถือว่าเป็นการปฏิบัติตามหน้าที่

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า คดีที่จะนำไปสู่การพิจารณาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองจะต้องเป็นคดีเฉพาะฝ่ายการเมืองที่กระทำทุจริตคอร์รัปชันหรือมีพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติเท่านั้น ไม่ควรนำคดีทุจริตคอร์รัปชันของผู้บริหารหรือข้าราชการระดับสูงขึ้นไปสู่การพิจารณาของศาลฎีกา เนื่องจากคดีการเมืองต้องการความรวดเร็วและจะส่งผลให้คดีขึ้นไปสู่ศาลฎีกาเฉพาะคดีที่มีความสำคัญเท่านั้น เนื่องจากถ้าให้นาคติของผู้บริหารหรือข้าราชการระดับสูงที่ทุจริตคอร์รัปชันขึ้นสู่ศาลฎีกาจะทำให้มีคดีในศาลฎีกาเป็นจำนวนมาก

- ในคดีที่มีบุคคลภายนอกเข้าไปมีส่วนเกี่ยวข้องในการกระทำความผิดของนักการเมืองจะต้องรวมสำนวนพิจารณาเป็นคดีเดียวกันไม่สามารถแยกฟ้องได้ แต่ควรเปิดโอกาสให้ผู้ร่วมกระทำความผิดกับนักการเมืองสามารถอุทธรณ์ฎีกาได้ เพื่อให้ศาลพิจารณาคดีเป็นไปในแนวทางเดียวกัน ในกรณีดังกล่าวเป็นการให้ความเป็นธรรมกับบุคคลภายนอกในการพิจารณาคดีในระดับหนึ่ง

- มีกรรมการตั้งข้อสังเกตว่า กรณีเอกชนร่วมกระทำผิดกับนักการเมืองจะใช้หลักการพิจารณาคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญาได้หรือไม่ โดยให้ดำเนินคดีกับเอกชนในศาลอาญาตามปกติ เพียงแต่ศาลอาญาจะต้องรอให้มีคำพิพากษาของศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเสียก่อน

ต่อประเด็นดังกล่าว หลักการพิจารณาคดีแพ่งเกี่ยวเนื่องกับคดีอาญานั้น จะใช้คำพิพากษาในคดีอาญามาประกอบในการพิจารณาคดีในทางแพ่ง แต่ในกรณีความผิดตามสำนวนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นเรื่องคดีอาญาของนักการเมืองโดยมีเอกชนร่วมกระทำ ความผิดทางอาญารวมอยู่ด้วย ดังนั้น ถ้าเอาข้อเท็จจริงที่ได้จากการพิจารณาของศาลฎีกามาใช้ในศาลชั้นต้นจะยิ่งเป็นการปิดโอกาสในการต่อสู้คดีของเอกชน ดังนั้น จึงเห็นควรให้เอกชนที่ร่วมกระทำผิดกับนักการเมืองถูกฟ้องต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองเป็นคดีเดียวกัน

- เมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญ ๒๕๔๐ และ ๒๕๕๐ โดยพิจารณาเทียบกับร่างมาตรา ๒๗ ซึ่งร่างมาตรา ๒๗ ได้กำหนดให้มีความผิดสองส่วน คือ เมื่อพบว่าพฤติการณ์ร้ายแรงผิดปกติ หรือทุจริตต่อหน้าที่ จะมีช่องทางในการดำเนินคดีได้อยู่สองช่องทาง คือ นำคดีขึ้นสู่ศาลรัฐธรรมนูญเพื่อขอให้ถอดถอนบุคคล

ดังกล่าว และอีกกรณีหนึ่งคือฟ้องคดีต่อศาลฎีกาแผนกคดีอาญาของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง ซึ่งเมื่อพิจารณารัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ ในเรื่องการถอดถอนกรณีการร่ำรวยผิดปกติ ซึ่งเพียงแต่มีพฤติการณ์ส่อไปในทางทุจริตต่อหน้าที่ ส่อว่ากระทำความผิดต่อหน้าที่ราชการ ส่อว่ากระทำความผิดต่อหน้าที่ในกระบวนการยุติธรรม ก็สามารถดำเนินการถอดถอนได้ ดังนั้น เห็นควรให้มีการแยกเรื่องการดำเนินการถอดถอนและการดำเนินคดีอาญาในศาลฎีกาออกจากกัน และหากร่างมาตรา ๒๗ มีการบัญญัติเรื่องการถอดถอนและการดำเนินคดีอาญาของนักการเมืองเข้าไว้ด้วยกันจะทำให้เกิดความสับสนได้ โดยอาจมีการตีความได้ว่าการดำเนินการถอดถอนได้นั้น จะต้องกระทำความผิดต่อหน้าที่เสียก่อนจึงจะถอดถอนออกจากตำแหน่งได้

ต่อประเด็นดังกล่าว ที่ประชุมเห็นว่าร่างมาตรา ๒๗ เป็นเรื่องการกำหนดอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเท่านั้น สำหรับเรื่องเหตุในการถอดถอนอาจไปกำหนดไว้ในกฎหมายประกอบรัฐธรรมนูญ ซึ่งเรื่องการถอดถอนไม่ว่าจะให้ดำเนินการถอดถอนโดยฝ่ายรัฐสภา หรือให้ศาลเป็นผู้ถอดถอน อาจไม่มีความจำเป็นอีกต่อไป หากใช้หลักที่มีข้อพิจารณาแต่เพียงว่าการมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติสมควรถอดถอนหรือไม่ หรือในกรณีทุจริตต่อหน้าที่สมควรถอดถอนหรือไม่ โดยหากพิจารณาแล้วว่าสมควรให้มีการถอดถอน เมื่อมีการฟ้องคดีต่อศาลว่าการมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติ บุคคลดังกล่าวต้องหยุดปฏิบัติหน้าที่ทันที และเมื่อศาลพิพากษาว่าบุคคลดังกล่าวมีพฤติการณ์ร่ำรวยผิดปกติจริง บุคคลดังกล่าวต้องพ้นจากตำแหน่งทันทีโดยไม่ต้องดำเนินการถอดถอนอีก โดยอาจนำเรื่องดังกล่าวไปกำหนดไว้ในคุณสมบัติของฝ่ายบริหาร

- ในอดีตการถอดถอนออกจากตำแหน่งอาจมีเหตุมาจากการเปิดอภิปรายไม่ไว้วางใจของพรรคการเมืองฝ่ายค้าน ซึ่งจะนำไปสู่การถอดถอน แต่ไม่สามารถจะดำเนินการถอดถอนได้จริง เนื่องจากแพ้เสียงข้างมากของพรรคการเมืองฝ่ายรัฐบาลในการลงมติอภิปรายไม่ไว้วางใจรัฐบาล ดังนั้น เมื่อพบพฤติการณ์ส่อว่าร่ำรวยผิดปกติแต่ศาลยังไม่มีคำพิพากษาว่ามีความผิด รัฐธรรมนูญ ๒๕๕๐ จึงกำหนดให้สามารถดำเนินการถอดถอนผ่านวุฒิสภาได้อีกช่องทางหนึ่ง

นายปรณ นิลประพันธ์ เลขาธิการกรรมการ คนที่หนึ่ง สอบถามเรื่องการยื่นขอไต่สวนมูลฟ้องให้เป็นอำนาจหน้าที่ของอัยการหรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในเบื้องต้นให้เป็นอำนาจหน้าที่ของอัยการในการยื่นขอไต่สวนมูลฟ้อง โดยคดีอยู่ในอำนาจของศาลใดก็ให้ยื่นขอไต่สวนมูลฟ้องที่ศาลนั้น เพราะบางคดีอยู่ในอำนาจของศาลชั้นต้น แต่บางคดีอยู่ในอำนาจของศาลฎีกา ซึ่งที่ประชุมจะพิจารณาอีกครั้งหนึ่งหลังจากฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการได้แก้ไขเพิ่มเติมร่างตามมติของที่ประชุมแล้ว

- เรื่องการถอดถอนออกจากตำแหน่ง และการดำเนินคดีอาญาที่ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง สมควรนำมาบัญญัติด้วยกันหรือไม่ เนื่องจากมีมาตรฐานและกระบวนการรับฟังพยานหลักฐานที่แตกต่างกัน กล่าวคือถ้าเป็นคดีอาญาหลักการพิสูจน์ความผิดโจทก์ต้องเป็นผู้พิสูจน์ และต้องปราศจากข้อสงสัย (beyond reasonable doubt) แต่เรื่องการถอดถอนใช้หลักการเช่นเดียวกับคดีแพ่งกล่าวคือ ใครนำสืบได้ดีมีน้ำหนักมากกว่ากัน นอกจากนี้ การถอดถอนเป็นเรื่องการตรวจสอบความประพฤติ พยานหลักฐานจึงไม่เหมือนคดีอาญา จึงสมควรหรือไม่ที่จะให้ศาลฎีกาพิจารณา นอกจากนี้ หากจะไม่ให้อำนาจวุฒิสภาในการถอดถอน ควรมอบอำนาจการถอดถอนให้กับศาลรัฐธรรมนูญ ไม่ใช่ให้อำนาจศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง

ประธานกรรมการชี้แจงว่า กรณีที่จะยื่นให้ศาลฎีกาแผนกคดีอาญาผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองพิจารณานั้น เฉพาะคณะรัฐมนตรี สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา และผู้ดำรงตำแหน่งในองค์กร

อิสระเท่านั้น ไม่รวมถึงข้าราชการระดับสูง และยกเว้นศาลฎีกา และอัยการสูงสุดซึ่งมีกลไกในการตรวจสอบภายในโดยเฉพาะอยู่แล้ว แต่ทั้งนี้จะมีการพิจารณาไกล่เกลี่ยบุคคลใดบ้างที่จะต้องถูกถอดถอน และจะให้อำนาจการถอดถอนแก่ใครอีกครั้งหนึ่ง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เรื่องการให้หยุดปฏิบัติหน้าที่ หากมีการยื่นถอดถอนสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทั้งสภาเหมือนในอดีต อาจทำให้สภาผู้แทนราษฎรไม่สามารถปฏิบัติหน้าที่ได้ เนื่องจากสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมาจากการเลือกตั้งจึงไม่สามารถแต่งตั้งผู้ใดให้ปฏิบัติหน้าที่แทนได้

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในกรณีดังกล่าวอาจต้องยุบสภาหรือดำเนินการต่อไปโดยไม่มีสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เรื่องการถอดถอน มีกรณีที่ศาลรัฐธรรมนูญเคยวินิจฉัยว่าผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำผิดรัฐธรรมนูญ แต่บุคคลดังกล่าวไม่ถูกถอดถอนเนื่องจากสภานิติบัญญัติแห่งชาติลงมติไม่ถอดถอน ปัญหาคือถ้าอำนาจนิติบัญญัติขัดต่อคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญจะดำเนินการอย่างไร เมื่อมีการกำหนดว่าคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญผูกพันทุกองค์กร

ประธานกรรมการชี้แจงว่า ในกรณีดังกล่าวผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมืองกระทำผิดรัฐธรรมนูญจริงตามคำวินิจฉัยของศาลรัฐธรรมนูญ แต่เมื่ออำนาจการถอดถอนเป็นของฝ่ายนิติบัญญัติ การจะถอดถอนหรือไม่จึงต้องขึ้นอยู่กับฝ่ายนิติบัญญัติ ทั้งนี้ หากศาลรัฐธรรมนูญมีคำวินิจฉัยชัดเจนว่าให้ถอดถอนแต่ฝ่ายนิติบัญญัติไม่ปฏิบัติตามถือว่าผิด นอกจากนี้ ระบบการถอดถอนที่ใช้เสียงในสภาไม่สามารถใช้ได้จริงในประเทศไทย เนื่องจากกลไกและวินัยแตกต่างจากระบบถอดถอนในต่างประเทศ

- มีกรรมการสอบถามว่า ร่างมาตรา ๒๗ (๑) ความว่า “และผู้ดำรงตำแหน่งอื่น” เป็นความที่ไม่สอดคล้องกับมาตราอื่นควรต้องแก้ไขเพิ่มเติมหรือไม่

ประธานกรรมการมอบหมายให้ฝ่ายเลขานุการคณะกรรมการแก้ไขเพิ่มเติมโดยแยกบุคคลออกเป็นกลุ่มแล้วนำมาให้ที่ประชุมพิจารณาอีกครั้งหนึ่ง นอกจากนี้ ในส่วนของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติที่กำหนดให้มีจำนวน ๙ คน ไม่สามารถตรวจสอบและปราบปรามการทุจริตในท้องถิ่นซึ่งมีจำนวนมากได้หมด ดังนั้น ควรสร้างกลไกให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติสามารถดูแลตรวจสอบและปราบปรามการทุจริตในท้องถิ่นได้ เช่น ให้ตั้งคณะอนุกรรมการที่เลือกจากผู้ที่มีคุณสมบัติและไม่มีลักษณะต้องห้ามเช่นเดียวกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมาตรวจสอบและปราบปรามการทุจริตในท้องถิ่นภายใต้เงื่อนไขและการกำกับดูแลของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ทั้งนี้ หากเป็นเรื่องสำคัญต้องนำเรื่องนั้นให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติพิจารณา

ที่ประชุมสอบถามและแสดงความคิดเห็น ดังนี้

- กรณีดังกล่าวคือ “ผู้ไต่สวนอิสระ” ใช่หรือไม่

ประธานกรรมการชี้แจงว่า ไม่ใช่ผู้ไต่สวนอิสระ แต่เป็น “อนุกรรมการ”

- มีกรรมการสอบถามว่า ผู้ที่สามารถเป็นคณะอนุกรรมการดังกล่าว เป็นบุคคลทั่วไปก็ได้ ไม่จำเป็นต้องเป็นคนในท้องถิ่นใช่หรือไม่ และสำนักงานในท้องถิ่นยังคงไว้เพื่อปฏิบัติหน้าที่เป็นฝ่ายเลขานุการของคณะอนุกรรมการดังกล่าวใช่หรือไม่

ประธานกรรมการชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการจะมีหนึ่งคณะอยู่ที่ส่วนกลางเพื่อทำหน้าที่ตรวจสอบและกลั่นกรองเรื่องการทุจริตในท้องถิ่น ก่อนส่งไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริต

แห่งชาติพิจารณาเพื่อไม่ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติต้องพิจารณาทุกเรื่อง ซึ่งเป็นการลดภาระงาน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในปัจจุบันคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ มีการตั้งคณะอนุกรรมการอยู่แล้ว การตั้งคณะอนุกรรมการดังกล่าวจึงอาจไม่มีความจำเป็น

ประธานกรรมการชี้แจงว่า คณะอนุกรรมการของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติในปัจจุบันมีปัญหาเรื่องคุณสมบัติ กล่าวคือ สามารถตั้งใครก็ได้เป็นอนุกรรมการ และในทุกคณะอนุกรรมการต้องมีคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติหนึ่งคนเป็นประธาน ถ้ามีคดี ๕๐๐ คดีก็ต้องมีคณะอนุกรรมการ ๕๐๐ ชุด ซึ่งจะทำให้การพิจารณาล่าช้า ทั้งนี้ ควรแก้ไขกฎหมายให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเปลี่ยนวิธีการทำงานเป็นแบบเดียวกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐ กล่าวคือ ไม่ต้องมีการประชุมทุกเรื่อง แต่ให้เจ้าหน้าที่เป็นผู้ตรวจสอบแล้วส่งเรื่องให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติซึ่งมีหน้าที่ตรวจสอบและควบคุมสำนวน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า คณะอนุกรรมการเพื่อตรวจสอบและปราบปรามการทุจริตในท้องถิ่นที่จะตั้งขึ้นหากให้มีหนึ่งคณะอาจไม่เพียงพอ เห็นควรเพิ่มจำนวนคณะอนุกรรมการโดยอาจให้มีจำนวนเท่ากับจำนวนภาค

ประธานกรรมการกล่าวว่า การเพิ่มจำนวนคณะอนุกรรมการโดยให้มีจำนวนเท่ากับจำนวนภาค เป็นไปได้ แต่ไม่ควรให้มีคณะอนุกรรมการจำนวนมากนัก

- มีกรรมการสอบถามว่า เจ้าหน้าที่ของสำนักงานคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติประจำจังหวัดจะยังคงมีอยู่หรือไม่

ประธานกรรมการกล่าวว่า การจะคงไว้หรือไม่ ต้องดูความจำเป็น หากไม่มีความจำเป็นก็ไม่ควรคงไว้

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เรื่องการดำเนินคดีเกี่ยวกับการทุจริตในท้องถิ่นควรให้ทุกหน่วยงานที่มีหน้าที่ในการดำเนินคดีอาญา เช่น ตำรวจ สามารถดำเนินการได้ แต่คดีที่เกี่ยวข้องกับการทุจริตทุกคดีจะต้องรายงานไปยังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพื่อคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติจะได้พิจารณาว่าเรื่องใดที่ควรต้องเข้าสู่การพิจารณาของคณะกรรมการ

ประธานกรรมการกล่าวว่า หากปฏิบัติตามที่เสนอจะช่วยลดปริมาณงานของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติได้อีกทางหนึ่ง โดยในคดีอาญาเมื่อตำรวจได้รับแจ้งความ ให้ตำรวจดำเนินคดีแล้วแจ้งเรื่องดังกล่าวมายังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ โดยคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติควรมีหน่วยกลั่นกรองพิจารณาว่าเรื่องใดเป็นเรื่องที่มีความสำคัญก็ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจเรียกคดีนั้นมาพิจารณา ถ้าเป็นคดีทั่วไปก็ให้เป็นหน้าที่ของตำรวจเป็นผู้ดำเนินการแล้วรายงานผลมายังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า การกำหนดให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมอบหมายให้กรรมการคนหนึ่งคนใดมีอำนาจในการไต่สวนและวินิจฉัยอาจไม่เหมาะสม จึงไม่ควรมอบอำนาจให้บุคคลเพียงคนเดียว แต่ควรมอบหมายเป็นองค์คณะ

ประธานกรรมการชี้แจงว่า ในทางปฏิบัติจะมอบหมายกรรมการคนหนึ่งคนใดเป็นประธานอนุกรรมการเพื่อไต่สวน โดยเจ้าหน้าที่จะทำการไต่สวนแล้วรายงานมายังคณะอนุกรรมการ แล้วให้

คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติเป็นผู้ชี้มูล โดยการมอบหมายให้วินิจฉัยในที่นี้คือการวินิจฉัยในบางเรื่องไม่ใช่การวินิจฉัยในเรื่องคดี

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า คุณสมบัติของคณะกรรมการควรต้องลดลงจากคุณสมบัติของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เนื่องจากอาจหาคนที่มีคุณสมบัติได้ยาก

ประธานกรรมการกล่าวว่า คุณสมบัติอาจลดลงได้บางคุณสมบัติ แต่ต้องมีความซื่อสัตย์สุจริต

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ควรให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจฟ้องคดีต่อศาลปกครองในคดีที่เกี่ยวกับวินัยการคลังและงบประมาณตามพระราชบัญญัติประกอบรัฐธรรมนูญว่าด้วยการคลังและการงบประมาณภาครัฐหรือคดีอื่นตามที่กฎหมายบัญญัติหรือไม่

ประธานกรรมการชี้แจงว่า เมื่อพิจารณาถึงเรื่องวินัยการเงินการคลังแล้วอาจพิจารณาอีกครั้งหนึ่งว่าจะใช้กลไกใด หรือให้อำนาจหน้าที่ดังกล่าวเป็นของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ หรือสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

- มีกรรมการสอบถามว่า ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐยังเป็นเช่นเดิมหรือไม่

ประธานกรรมการชี้แจงว่า ความสัมพันธ์ของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกับคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐยังคงเหมือนเดิม โดยให้อำนาจคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจมอบหมายให้หน่วยงานที่เกี่ยวกับการป้องกันและปราบปรามการทุจริตของฝ่ายบริหารดำเนินการ ทั้งนี้ อำนาจนี้ไม่รวมหน่วยงานอื่น และในกรณีที่ไม่เป็นความผิดทางอาญา หรือแม้เป็นความผิดทางอาญาแต่ไม่มีผลกระทบรุนแรงตามหลักเกณฑ์ที่คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติกำหนด ให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติมีอำนาจมอบหมายให้หน่วยงานต้นสังกัดไปไต่สวนแล้วให้รายงานผลการไต่สวนมายังคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เรื่องการเรียกเอกสารในการตรวจสอบของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ ควรมีมาตรการในการบังคับให้หน่วยงานส่งมอบเอกสารให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติ เพราะที่ผ่านมาอุปสรรคหนึ่งของคณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตแห่งชาติคือการไม่ได้รับเอกสาร หรือได้รับเอกสารล่าช้า รวมทั้งไม่ได้รับความร่วมมือจากหน่วยงานที่ถูกตรวจสอบ

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องดังกล่าวอาจนำไปบัญญัติในกฎหมายลำดับรองที่เกี่ยวข้อง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในเรื่องการไต่สวนและปราบปรามการทุจริตในท้องถิ่น อาจให้คณะกรรมการป้องกันและปราบปรามการทุจริตในภาครัฐซึ่งมีกำลังคนอยู่แล้วช่วยในเรื่องดังกล่าว

มติที่ประชุม

คณะกรรมการมีมติให้การพิจารณาความในร่างมาตรา ๒๗ ไว้ก่อน

ก่อนเข้าสู่การพิจารณาส่วนที่ ๖ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ประธานกรรมการเสนอให้ที่ประชุมพิจารณาหลักการของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ที่ประชุมแสดงความเห็น ดังนี้

- ควรกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมีอำนาจหน้าที่ตรวจเงินแผ่นดินที่เป็นอิสระ และเป็นกลางภายใต้การกำกับดูแลของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

ประธานกรรมการกล่าวว่า การตรวจเงินแผ่นดินเป็นการตรวจโดยตัวบุคคลจึงมีโครงสร้างสองส่วนต่างจากองค์กรอิสระอื่น ๆ ที่คณะกรรมการเป็นเจ้าของอำนาจผู้ปฏิบัติการโดยตรง ปัญหาในปัจจุบันคือการกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นตรงต่อประธานกรรมการ นอกจากนี้ การให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ภายใต้กำกับของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ควรหมายถึงคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นผู้กำหนดมาตรฐาน นโยบายแล้วกำกับให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินต้องปฏิบัติตาม ซึ่งการจะกำกับผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินได้นั้น คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินต้องมีอำนาจ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเรื่องที่มาของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินว่าควรมาจากคณะกรรมการสรรหาเช่นเดียวกับคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน หรือมาจากการเสนอแนะของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินแล้วขอความเห็นชอบจากวุฒิสภา

- มีกรรมการสอบถามว่า จำนวนกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีมากเกินไปหรือไม่ และคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีบทบาทหน้าที่อย่างไร

ประธานกรรมการชี้แจงว่า ในอดีตก่อนที่จะบัญญัติเรื่องคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในรัฐธรรมนูญ คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีจำนวน ๕๐ คน โดยผู้ที่จะตรวจเงินแผ่นดินต้องเป็นหนึ่งในคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน โดยคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินต้องวางมาตรฐาน แนวทาง ทิศทาง และกำหนดกฎเกณฑ์ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อไม่ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินทำตามอำเภอใจซึ่งอาจสร้างความเสียหายได้ และการกำหนดให้คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีจำนวน ๗ คน เพื่อให้การกำหนดมาตรฐานในการตรวจเงินแผ่นดินครอบคลุมในด้านต่าง ๆ เช่น ด้านบัญชี กฎหมาย เศรษฐศาสตร์ และในอนาคตหากมีกฎหมายว่าด้วยการเงินการคลังซึ่งต้องพิจารณาถึงผลสัมฤทธิ์ด้วย ก็ควรต้องมีคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินคอยกำกับผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินเพื่อไม่ให้เกิดการเลือกปฏิบัติ

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า หากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีหน้าที่วางมาตรฐานและกำกับผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินก็ไม่ควรจะขึ้นตรงกับประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน แต่ควรขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

- ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินควรขึ้นตรงต่อคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ปัญหาคือเรื่องที่มาของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดิน หากให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมาจากการสรรหาก็จะได้คนนอกองค์กรเป็นส่วนใหญ่ ซึ่งจะเป็นการลดทอนกำลังใจบุคลากรในองค์กร และปิดกั้นบุคลากรผู้มีความรู้ความสามารถในองค์กร

- เพื่อไม่ให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินทำตนเป็นอิสระจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน ควรมีการกำหนดให้ชัดเจนในรัฐธรรมนูญว่าผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินอยู่ภายใต้กำกับดูแลของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และที่มาของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินควรผ่านการสรรหาและได้รับความเห็นชอบจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินก่อนขอความเห็นชอบจากวุฒิสภา เพื่อให้เกิดการยึดโยงว่าผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินมาจากคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

- เรื่องบทบาทการตรวจสอบการใช้เงินแผ่นดินของรัฐบาล สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีบทบาทในเรื่องดังกล่าวค่อนข้างน้อย ถ้าในอนาคตต้องการที่จะควบคุมเรื่องการใช้จ่ายเงินแผ่นดินของรัฐบาล สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะต้องมีการปรับเปลี่ยนบทบาทอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ควรให้สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินสรุปอำนาจหน้าที่สำคัญที่ปฏิบัติเป็นหลักในปัจจุบันว่ามีเรื่องใดบ้าง เพื่อจะได้เขียนบทบาทหน้าที่ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินได้ถูกต้องและครอบคลุม ทั้งนี้ ไม่ควรให้อำนาจการเป็นเจ้าพนักงานสอบสวนฟ้องคดีเองได้ ส่วนที่มาจาก

ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินควรกำหนดว่าต้องเป็นมืออาชีพที่มาจากสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน โดยกำหนดจากจำนวนปีที่ทำงานอยู่ในสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

- การเปิดกว้างเรื่องที่มาของผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินให้มาจากคนนอกจะทำให้เกิดการพัฒนา สำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินไปในทิศทางใหม่ ๆ จึงเห็นควรให้มีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสองคน เป็นคนภายนอกหนึ่งคนและเป็นคนภายในอีกหนึ่งคน

ประธานกรรมการชี้แจงว่า การให้มีผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินสองคนจะทำให้เกิดปัญหามาก และการกำหนดให้ผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินขึ้นตรงต่อประธานกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินจึงไม่สามารถกำกับ และกำหนดมาตรฐาน หรือแนวทางได้อย่างที่ควรจะเป็น

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า คณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินควรมีหน้าที่ในการวางนโยบาย การตรวจเงินแผ่นดิน กลั่นกรองดูแลเรื่องการตรวจของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินต่อหน่วยรับตรวจ การตั้งข้อสงสัยในคดีอาญาเกี่ยวกับการใช้เงินแผ่นดินของผู้ดำรงตำแหน่งทางการเมือง และการประเมินผลกระทบถ้าหน่วยงานของรัฐหรือรัฐบาลมีโครงการขนาดใหญ่ที่อาจจะส่งผลกระทบต่อประเทศ ซึ่งจะเป็นการเพิ่มบทบาทการตรวจสอบการใช้เงินของภาครัฐให้มากขึ้น

- เรื่องการป้องกันความเสียหายในโครงการขนาดใหญ่ของรัฐ เป็นการตรวจสอบก่อนการปฏิบัติการ (Pre-audit) ต้องพิจารณาว่าสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินมีทักษะทางด้านนี้หรือไม่ และต้องมีการปรับปรุงพัฒนาอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า ในปัจจุบันมีทั้งการตรวจสอบก่อนการปฏิบัติการ (Pre-audit) และการตรวจสอบหลังการปฏิบัติการ (Post-audit) แต่ปัญหาคือเรื่องกำลังคนจึงทำได้เฉพาะบางเรื่อง ในที่นี้จึงต้องเป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการกำหนดแนวทางและมาตรฐานในการสุ่มตัวอย่าง (Sampling) ในเรื่องดังกล่าว

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า เมื่องานของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีมากขึ้นควรเพิ่มจำนวนคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินเป็นเก้าคน และควรกำหนดว่ากรรมการตรวจเงินแผ่นดินควรมาจากผู้เชี่ยวชาญด้านใดบ้าง เพื่อให้กรรมการตรวจเงินแผ่นดินมีความชำนาญเฉพาะ สามารถให้ความเห็นยับยั้งโครงการที่จะมีผลกระทบต่อการคลังของประเทศได้ นอกจากนี้ ยังมีปัญหาเรื่องจำนวนบุคลากรที่ไม่เพียงพอควรต้องพิจารณาว่าจะทำอย่างไร

ประธานกรรมการกล่าวว่า เรื่องจำนวนบุคลากรอาจแก้ไขโดยการให้มีตัวแทนในบางเรื่อง โดยการทำงานของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินจะเน้นเฉพาะในเรื่องที่มีความสำคัญ ซึ่งเรื่องดังกล่าวต้องไปกำหนดในกฎหมายลำดับรอง

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ในปัจจุบันหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจทุกแห่งจะมีผู้ตรวจสอบภายใน หากผู้ตรวจสอบภายในดังกล่าวสามารถประสานเชื่อมโยงกับสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจเป็นแนวทางแก้ไขอีกแนวทางหนึ่ง

- ควรให้ผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจโอนมาสังกัดสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน เพื่อให้มีความเป็นอิสระในการตรวจสอบ

ประธานกรรมการชี้แจงว่า การให้ผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจโอนมาสังกัดสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดินอาจไม่เหมาะสม เพราะไม่มีความรู้ทางบัญชี เนื่องจากหน้าที่ผู้ตรวจสอบภายในคือการสอดส่องดูแลว่าต้องทำอะไรเพื่อให้เป็นไปตามระเบียบ หรือกฎเกณฑ์ของสำนักงานการตรวจเงินแผ่นดิน

- มีกรรมการแสดงความเห็นว่า ผู้ตรวจสอบภายในในหน่วยงานเอกชนจะขึ้นตรงกับคณะกรรมการอิสระซึ่งจะเป็นผู้เสนอหรือกำหนดอัตราการขึ้นเงินเดือน จะเป็นไปได้หรือไม่ว่าในการขึ้นเงินเดือนของผู้ตรวจสอบภายในของหน่วยงานภาครัฐและรัฐวิสาหกิจให้เป็นอำนาจหน้าที่ของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน

- โดยหลักการผู้ว่าการตรวจเงินแผ่นดินควรอยู่ในกำกับดูแลของคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดิน และควรให้อำนาจคณะกรรมการตรวจเงินแผ่นดินในการตรวจความคุ้มค่าของโครงการของรัฐ หากเห็นว่าโครงการใดไม่คุ้มค่าหรืออาจก่อให้เกิดความเสียหายควรต้องมีการติดตาม ตรวจสอบและทักท้วงได้

ระเบียบวาระที่ ๔ เรื่องอื่น ๆ

๔.๑ นายอมร วาณิชวิวัฒน์ โฆษกกรรมการ ในฐานะโฆษกอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน หรือต่อที่ประชุมว่า คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเห็นควรเชิญประธานกรรมการและกรรมการให้สัมภาษณ์ในรายการจุดเปลี่ยนประเทศไทย ซึ่งออกอากาศทางสถานีวิทยุโทรทัศน์แห่งประเทศไทย (NBT) ทุกวันจันทร์ เวลา ๒๐.๓๐ นาฬิกา เพื่ออธิบายถึงเนื้อหาสาระของร่างรัฐธรรมนูญ โดยตนจะเป็นผู้ประสานเรื่องเนื้อหาและกรรมการที่จะไปให้สัมภาษณ์ในแต่ละสัปดาห์ หากกรรมการท่านใดไม่สะดวก ตนหรือนายนรชิต สิงหเสนี โฆษกกรรมการ จะเป็นผู้ไปให้สัมภาษณ์ในรายการดังกล่าวแทน

ที่ประชุมรับทราบและเห็นชอบ

๔.๒ นายชาติชาย ณ เชียงใหม่ กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชน กล่าวว่า คณะอนุกรรมการประชาสัมพันธ์และสำรวจความคิดเห็นของประชาชนเห็นควรให้สถานีวิทยุกระจายเสียงและวิทยุโทรทัศน์รัฐสภาบันทึกเทปประธานกรรมการในการกล่าวนำเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของร่างรัฐธรรมนูญเพื่อนำไปเปิดในเวที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชน นอกจากนี้ ขอเรียนเชิญประธานกรรมการเป็นประธานในการเปิดเวที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชนเป็นครั้งแรก ในวันอาทิตย์ ที่ ๒๒ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ณ จังหวัดเชียงราย

ประธานกรรมการกล่าวว่า ไม่ขัดข้องที่จะบันทึกเทปการกล่าวนำเกี่ยวกับเนื้อหาสาระของร่างรัฐธรรมนูญเพื่อนำไปเปิดในเวที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชน ส่วนการเดินทางไปเป็นประธานในการเปิดเวที่รับฟังความคิดเห็นของประชาชนนั้น ขอให้รองประธานหรือกรรมการท่านอื่นไปแทน

๔.๓ นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ เสนอกำหนดการการสัมมนา เรื่อง “การรับฟังความคิดเห็นของประชาชนต่อร่างรัฐธรรมนูญ” จัดโดยคณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ ในคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญ ระหว่างวันเสาร์ ที่ ๒๒ ถึงวันอาทิตย์ ที่ ๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ ต่อที่ประชุมเพื่อพิจารณา โดยมีประเด็นหัวข้อเสวนากลุ่มย่อยดังนี้

๑. สิทธิ เสรีภาพและหน้าที่ของประชาชนที่พึงปรารถนา
๒. หน้าที่ของรัฐที่พึงปรารถนา
๓. การได้มาซึ่งตัวแทนที่พึงปรารถนา
๔. การกระจายอำนาจที่พึงปรารถนา
๕. แนวทางการปฏิรูปประเทศที่พึงปรารถนา

มีกรรมการสอบถามว่า กรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่เดินทางไปรับฟังความเห็นร่วมกับ คณะอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะ จะต้องตอบข้อซักถามเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญ ด้วยหรือไม่ อีกทั้งคณะอนุกรรมการฯ ควรจัดเตรียมข้อมูลให้กับกรรมการร่างรัฐธรรมนูญที่เดินทางไปรับฟังความเห็น

ประธานกรรมการกล่าวว่า คณะอนุกรรมการฯ ควรจัดทำสรุปความเห็นของประชาชนหรือ ภาคส่วนต่างๆ โดยแยกเป็นประเด็น เช่น สมาชิกสภาผู้แทนราษฎร สมาชิกวุฒิสภา สภีสิทธิสภาพและหน้าที่ เป็นต้น เพื่อเป็นข้อมูลประกอบการร่างรัฐธรรมนูญของคณะกรรมการ

นายนิติพันธุ์ เชื้อบุญชัย กรรมการ ในฐานะประธานอนุกรรมการรับฟังและสรุปความคิดเห็นที่มี ผู้เสนอแนะ ชี้แจงว่า ในหลักการนั้นกรรมการร่างรัฐธรรมนูญจะรับฟังความเห็นมากกว่าการตอบข้อซักถาม แต่สามารถให้คำอธิบายเบื้องต้นเกี่ยวกับร่างรัฐธรรมนูญได้ โดยคณะอนุกรรมการรับฟังและสรุป ความคิดเห็นที่มีผู้เสนอแนะได้จัดทำสรุปความเห็นเบื้องต้นของที่ประชุมไว้แล้ว เพื่อให้กรรมการร่าง รัฐธรรมนูญที่เดินทางไปรับฟังความเห็นมีข้อมูลในการอธิบายหรือตอบข้อซักถามถูกต้องตรงกัน นอกจากนี้ คณะอนุกรรมการฯ ยังได้จัดทำสรุปประเด็นความเห็นเบื้องต้นของประชาชนหรือความเห็นจากภาคส่วน ต่างๆ เพื่อใช้ประกอบการพิจารณาของคณะกรรมการ

๔.๔ ที่ประชุมมีมติให้นัดประชุมคณะกรรมการร่างรัฐธรรมนูญครั้งต่อไปในวันพุธ ที่ ๑๑ พฤศจิกายน ๒๕๕๘ เวลา ๑๑.๓๐ นาฬิกา ณ ห้องประชุมงบประมาณ ชั้น ๓ อาคารรัฐสภา ๓

เมื่อประชุมเป็นเวลาพอสมควรแล้ว ประธานกรรมการได้กล่าวขอบคุณผู้เข้าร่วมประชุมและ กล่าวปิดการประชุม

เลิกประชุมเวลา ๑๘.๑๐ นาฬิกา

นางสาววรินทร์พร ปณิธานธรรม

วิทยากรชำนาญการ

นายเฉลิมศักดิ์ ใจขำนิ

วิทยากรปฏิบัติการ

นายเผ่าพันธุ์ นวลสง

นิติกรชำนาญการ

นางสาวอัจฉรา สอนสมุทร

วิทยากรชำนาญการพิเศษ

นายสกนธ์ พรหมบุญตา

นิติกรชำนาญการ

ผู้จัดบันทึกการประชุม

นางสาวจินดารักษ์ แสงกาญจนวนิช

ผู้บังคับบัญชากลุ่มงานบริการเอกสารอ้างอิง

สำนักกรรมธิการ ๒

ผู้ตรวจทาน

เอกพล ยุทธนากรชัย/พิมพ์